

Məktəbdə Xocalı həftəsi

Tarixdə zaman-zaman Vətənimiz Azərbaycan yadellilərin, düşmənlərin hücumlarına məruz qalmışdır. Torpaqlarımızı yağmalayan, özünüküleşdirməyə çalışan düşmənlər bəzən havadarlarının köməyi ilə buna nail olmuşlar. Əcdadları, yerləri-yurdları məlum olmayan səfil həyatı keçirən ermənilər XIX əsrin əvvəllərində çar Rusiyasının və digər antiAzərbaycan qüvvələrinin yardımı ilə min illər boyu bizə məxsus olmuş torpaqlarımıza köçürülmüş, cənnəti xatırladan doğma Qarabağımızda məskunlaşdırılmışlar. Geniş ürəkli xalqımız bu çağırılmamış insan adlanan məxluqlarla yanaşı yaşamağı olmuştur. Bundan başqa öz torpaqlarını, meşələrini dağlarını, bülür bulaqlarını bu əcaib toplumla bölüşmüşlər. Ancaq bu mənfur zümrənin iştahı hər gün daha çox artmış, daha çox ərazi ələ keçirmək üçün misli görünməmiş hiylə və alçaqlığa əl atmışlar.

1918-ci ildə Qərb dövlətlərinin təzyiqi ilə yenidən qurulmuş Azərbaycan Demokratik Respublikası əzəli torpaqlarımız olan Yerevan şəhərini və ətraf bölgələri Ermənistan adlanan quldur toplusuna güzəştə getməyə məcbur olmuşdur. Qərb dövlətləri Vətənimizə

çox ağır başa gələn bu güzəştədən sonra Azərbaycan Demokratik Respublikasını tanıyaçaqlarını bildirmişdilər. 1922-ci ildə SSRİ yarandıqdan sonra Ermənistan ərazisi Azərbaycan ərazisi hesabına daha da genişləndi. Bir neçə dəfə Azərbaycanlılar zorla ermənistan-dan deportasiya edildilər. Nəhayət, 1980-cı illərin sonu keçmiş SSRİ-də milli azadlıq hərəkatının başlanması ilə erməni vandallar son Azərbaycanlıları da öz əzəli yurdundan vəhşicəsinə qovdu. Bununla kifayətlənməyən ermənilər cəmi 150—160 il öncə səfil gündə köçürüldükləri Dağlıq Qarabağdan bir vaxt ocaqlarının istisina sığındıqları Azərbaycanlıları qovub çıxarmağa başladılar. Əlbəttə, bütün bunlar çox güclü xarici havadarların köməyi ilə həyata keçirilirdi. Bir-birinə düşmən mövqeydə duran Qərb—Rusiya—İran üçlüyü Ermənistanı və mənfur ermənilərə qarşı eyni mövqedə—yardım mövqeyində dururdular və durmaqdadırlar.

Qarabağda Azərbaycanlılara qarşı törədilən vəhşiliyin ən faciəli hadisəsi Xocalı şəhərində baş verdi. Erməni cəlladları Azərbaycan xalqının gözünü qorxutmaq üçün Xocalı faciəsini törətdilər.

Xocalı tarixdə baş vermiş ən qanlı soyqırımları ilə müqayisə olunur. Ancaq, bizə elə gəlir ki, Belarusiyanın Xatın və digər qəsəbələrində faşistlərin törətdiyi vəhşiliklər Xocalı faciəsi ilə müqayisədə çox zəifdir. Əgər Xatında əhali partizanlara yardım etdiyinə görə məhv edilmişdisə, Xocalıda əhali ancaq Azərbaycanlı olduğuna görə soyqırıma məruz qalmışdır. Bütün bunlar barədə Qəbələ şəhər 3 sayılı tam orta məktəbində fevralın 25-dən martın 3-dək keçirilən «Xocalı həftəsi» günlərində şagirdlərə geniş məlumat verilmişdir.

«Xocalı həftəsi»nin yekun tədbirini məktəbin direktoru Ədilə Əliyeva açmış və bildirmişdir ki, Xocalı faciəsi xalqımızın başına gətirilən elə bir dəhşətdir ki, onu hər gün, hər saat xatırlamalı, şagirdlərimizə düşmənlərimizin necə qəddar olduqlarını başa salmalı, onları torpaqlarımızın işğaldan azadlığı uğrunda mübarizəyə hazırlamalıyıq.

Tədbirdə iştirak edən rayon təhsil şöbəsinin işçiləri Təbiyyə İsayeva, Şəlalə Məmmədova və başqaları Xocalı faciəsinin dəhşətləri barədə mülahizələrini tədbir iştirakçılara çatdırdılar.

Tədbir şagirdlərin hazırladığı kompozisiya və Çingiz Mustafayev Xocalıda lentə aldığı kadr-larla başa çatdı.

Vəfa SƏMƏDOVA,
məkiəbin müəllimi.

Ermanilərin törətdiyi qırğınlar dünyanı dolaşır

(Əvvəli 5-ci səhifədə).

Amma həmin gün Rusiyanın «Novosti» programında diktör Moskvada öldürülmüş 6 yaşlı bir qızın faciəli taleyi barədə az qala gözyaşı axıda-axıda danışdığı halda, Xocalıda erməni güllələ-rindən bədənləri deşik-deşik olmuş, analarının qucağında donub buz heykələ dönmüş yüzlərlə körpənin faciəli taleyi haqqında bir kəlmə belə danışmadı. O vaxt bəzi mühüm məlumatların və gizli sirlərin ermənilərə çatdırılmasına səriştəsizcəsinə yol verən Azərbaycan televizi-yası respublika əhalisini Xocalı faciələri barədə kifayət qədər informasiyalarla məlumatlandırdı. Bu qədər dəhşətli faciələrin fonunda Azərbaycan rəhbərliyi Xocalıda həlak olanlar üçün vaxtında adi bir başsağlığı da vermədi.

Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından bir neçə ay sonra, yəni 1994-cü ilin əvvəllərində Xocalı faciəsi haqqındakı susqunluq buzlarını parçaladı və onun təşəbbüsü ilə Milli Məclis erməni vəhşiliyinə hüquqi, siyasi qiymət verdi. Məhz Heydər Əliyevin sərəncamı ilə Vətən qarşısındakı borclarını şərəflə yerinə yetirib, Xocalı uğrunda həlak olmuş və bu gün Şəhidlər xiyabanındakı məzarları Azərbaycan gəncliyinin müqəddəs and yerinə çevrilmiş Əlif Hacıyev, Hikmət Nəzərli, İnqilab İsmayılov, Adil Quliyev kimi mərdanə oğullarımıza ölümlərindən sonra Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı kimi şərəfli ad verildi.

Aysel SÜLEYMANOVA,
Bum qəsəbəsi.

Azərbaycanda milli teatrın yaranmasından 143 il keçir. 1873-cü ilin mart ayının 10-da Bakıda Mirzə Fətəli Axundzadənin «Lənkəran xanının vəzirini» komediyasının səhnəyə qoyulması ilə Azərbaycan peşəkar milli teatrının əsası qoyulmuşdur.

Lakin Azərbaycanda teatr sənətinin tarixinə nəzər saldıqda onun elementlərinin köklərinin çox-şox əvvəllərə gedib çatdığı aydın olur. Qobustan, Gəmiqaya rəsmlərində təsvir olunan mərasim oyunlarına əsaslanaraq əminliklə qeyd etmək olar ki, Azərbaycan ərazisində teatr ənənələri daha qədimdir. Xalqımızın yaratdığı mərasim oyunları, xalq komediyaları, meydan və qaravəlli tamaşaları, eləcə də digər bayram məzhəkələri teatr sənətimizin ilk nümunələri kimi çox maraqlıdır. Sələflərimizin yaradıcı təfəkkürünü əks etdirən folklorumuzun zənginliyini ortaya qoyan bu tamaşalar peşəkar milli teatrın yaranmasında əhəmiyyətli rol oynamışdır.

XIX əsrdə Azərbaycan milli teatrının yaradılmasında da o dövrün qabaqcıl maarifçiləri Həsən bəy Zərdabinin, Nəcəf bəy Vəzirovun və Əsgərağa Adigözəlovun xüsusi xidmətləri olmuşdur. Yaxın

Teatr işıqlı amalların carçısıdır

Şərqdə ilk dəfə olaraq Bakıda yaranmış peşəkar teatrımız xalqımızın milli dəyərlərinin qorunması, təbliği, estetik zövqünün formalaşması sahəsində müstəsna əhəmiyyət kəsb etmiş, mütərəqqi ideyaların yayılması üçün işıqlı amalların carçısına çevrilmişdir.

Azərbaycan teatrının inkişafı, teatrlarımızın yaradıcılıq axtarışının genişləndirilməsi ulu öndərimiz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. «Teatrımızın böyük tarixi, böyük ənənələri, gözəl nümunələri var. Milli teatr bu gün də, gələcəkdə də yaşayacaqdır» - deyən ulu öndərimizin ölkəyə rəhbərlik etdiyi illərdə milli teatrımız əsl inkişaf və intibaha qovuşmuş, maddi-texniki bazası gücləndirilmiş, peşəkar aktyor və rejissor kadrları yetişdirilmişdir. Əgər 1969-cu ilə qədər ölkəmizdə cəmi 12 peşəkar teatr fəaliyyət göstərirdisə, hazırda Azərbaycanda 30-a yaxın peşəkar, 50-dən artıq xalq teatri vardır. Müstəqillik illərində Azərbaycan teatrlarına diqqət və qayğı daha da artırılmış, aktyor və rejissorların

səmərəli fəaliyyəti üçün hər-tərəfli şərait yaradılmış, teatrların beynəlxalq əlaqələngirənmişdir.

Bu gün ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev də teatr sənətinin inkişafına xüsusi diqqət göstərir, bu sahədə səmərəli islahatlar həyata keçirir. Dövlət başçısının «Azərbaycan teatr sənətinin inkişaf etdirilməsi haqqında» 19 fevral 2007-ci il tarixli, «2009-2019-cu illərdə Azərbaycan teatrının inkişafı Dövlət Proqramı»nın təsdiq edilməsi haqqında» 18 may 2009-cu il tarixli sərəncamları bunu bir daha təsdiq edir. Azərbaycan teatrının inkişaf perspektivlərini müəyyənləyən bu dövlət sənədləri milli-mədəni sərvətimizə çevrilən səhnə sənətimizin yaradıcılıq ənənələrinin qorunmasında, teatrların maddi-texniki bazalarının gücləndirilməsində mühüm əhəmiyyətə malikdir. XIX əsrin ikinci yarısından etibarən baş verən ictimai-siyasi hadisələr fonunda Azərbaycanın mədəni həyatındakı dəyişikliklər ənənəvi xalq teatrının peşəkar dünyəvi teatra çevrilmə-

sine zəmin hazırladı. O, yarandıqı gündən Şərq-İslam aləminin ilk professional teatr sənəti ocağı kimi öz zəngin repertuarında daim yüksək ideyalı və dərin ictimai məzmunlu əsərlərə geniş yer verdi. Ölkəmizdə indi, bütünlüklə, milli dəyərlər sistemə əsaslanan yeni teatr tipi və səhnə mədəniyyəti ilə seçilən aktyor məktəbi vardır. Əxlaqi-mənəvi keyfiyyətlərə yiyələnmiş, vətənpərvər ruhlu yeni nəslin formalaşmasında teatrlarımızın xidmətləri əvəzsizdir.

Dövlət tərəfindən teatra olan diqqət və qayğı rayonumuzda fəaliyyət göstərən xalq teatrının timsalında da aydın görmək mümkündür. Son illər Qəbələnin mədəni həyatında mühüm rol oynayan xalq teatrının maddi-texniki bazası möhkəmləndirilmiş, müasir tamaşa zalı, akustika və işıqlandırma sistemi ilə təmin olunmuşdur.

Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin 25 iyul 1962-ci il tarixli qərarına əsasən Qəbələdə (əvvəlki Qutqaşın) yaradılan Cəlil Məmmədquluzadə adına Xalq Teatri təş-

kil olunduğu gündən mütərəqqi ideyaların daşıyıcısı olmuş, insanların estetik tərbiyəsini formalaşdırmaq bədii sənət əsərlərini səhnəyə gətirməklə öz repertuarını zənginləşdirmişdir.

Rayon mədəniyyət evində fəaliyyət göstərən dram kollektivinin xalq teatrlarına çevrilməsində o vaxtki teatr institutunun məzunu, mərhum aktyor Şirin Abdullayevin böyük xidmətləri olmuşdur. Səhnə həvəskarları Pəricahan Abdullayeva, Kamal Osmanov, Məhəmmədiyyə İskəndərov, Əmrah Səlimov, Sirac Gəncimov, Mahiyyə Hacıyeva, Əsmayə Osmanova, Firuzə Mikayılova, Səməd Hüseynov, Əhməd Bəkirov və başqaları öz talelərini ömürlük səhnə sənətinə bağlamışlar.

1964-cü ildə keçirilən respublika baxışında Qəbələ (Qutqaşın) Xalq Teatrları Hüseyn Cavidin «Ana» faciəsinə və Qeybullar Rəsulovun «Rəhmə gəl, mələyim» komediyasına görə birinci dərəcəli diploma layiq görülmüşlər.

(Ardı 7-ci səhifədə).